

Herzien en opnieuw voorgesteld

Begrip	Oude definitie	Nieuwe definitie	Wijzigingsnotitie
bronhouder	De verantwoordelijke voor het beheer en het ter beschikking stellen van de juiste en actuele gegevens.	Een rol van een partij die verantwoordelijk is voor de inhoud en kwaliteit van een registratie die als bron is aangewezen.	<i>Definitie in lijn gebracht met GDI Begrippenkader – Gegevensuitwisseling</i>
cijfer	Numerieke beoordeling of score die wordt toegekend aan onderwijsdeelnemers op basis van hun leerresultaten in toetsen, opdrachten, examens of andere onderwijsactiviteiten.	Numerieke beoordeling of resultaat toegekend aan onderwijsdeelnemers op basis van hun leerresultaten.	<i>Definitie is ingekort door de voorbeelden (toetsresultaten behaald in toetsen, opdrachten, examens of andere onderwijsactiviteiten) naar de toelichting te verplaatsen</i>
cloud computing	Een netwerk van servers die overal ter wereld kunnen zijn gevestigd, meestal in datacenters, en die voor gebruikers beschikbaar zijn via het internet.	Model dat het mogelijk maakt om plaats- en tijdsafhankelijk, op een gemakkelijke manier, op afroep, via een netwerk toegang te krijgen tot een voortdurend beschikbare gedeelde verzameling van configureerbare computing resources.	<i>Voormalige voorkeursterm was cloud. Nieuwe definitie is gebaseerd (ingekort) op die van de Expertgroep Cloud (NDS Begrippenkader – Cloud)</i>
eindpunt	Virtuele locatie (url) van het koppelvlak van een dienstverlener door een eindorganisatie is gekozen voor de levering van een of meer diensten of onderdelen daarvan.	Een apparaat of digitale locatie die verbinding maakt met een netwerk om gegevens te verzenden, ontvangen of verwerken.	<i>Definitie is generieker gemaakt op basis van een nieuwe bron</i>
end-to-end	Binnen de logistieke laag: tussen het systeem van de aanbieder en het systeem van de uiteindelijke afnemer.	Eigenschap van een proces dat of oplossing die het hele traject van begin tot eind bestrijkt, zonder dat er tussenliggende schakels of externe partijen nodig zijn.	<i>Definitie is generieker gemaakt op basis van een nieuwe bron</i>

examen	Beschrijving van de door een onderwijsdeelnemer behaalde vaardigheidsscores en of de geplande vaardigheidsgroei daadwerkelijk is gerealiseerd.	Onderzoek naar de kennis, inzicht, houding en vaardigheden van een onderwijsdeelnemer met betrekking tot een bepaald vak of studiegebied, op basis waarvan na beoordeling een formeel bewijs van prestatie wordt toegekend.	<i>Definitie verbeterd nav beschrijving in de MORA</i>
gegevensafnemer	Een natuurlijke persoon of organisatie aan wie gegevens worden verstrekt.	Een rol van een partij die gegevens van andere partijen afneemt en beschikbaar stelt voor gebruik.	<i>Definitie en toelichting aangepast op basis van GDI Begrippenkader</i> <i>Gegevensuitwisselin</i>
inschrijving	De inschrijving van een leerling bij een school.	Een overeenkomst ten aanzien van de onderwijsdeelnemer tussen de onderwijsaanbieder en de onderwijsdeelnemer waar de rechten en plichten van onderwijsaanbieder en onderwijsdeelnemer in staan.	<i>Oude definitie was niet generiek en niet inhoudelijk goed gedefinieerd</i>
jaarplanning	Plan betreffende het te voeren beleid van een onderwijsorganisatie met de looptijd van een jaar.	De matching van het onderwijsaanbod, onderwijsdeelnemers, onderwijsmedewerkers en de middelen, grofmazig uiteengezet over onderwijsperiodes	<i>Definitie preciezer gemaakt op basis van het corresponderende MORA-informatieobject</i>
leermateriaal	Content die als leerstof of leerinhoud gebruikt kan worden in het onderwijs.	Afgebakend stukje leerinhoud dat als bouwsteen voor leermiddelen fungeert.	<i>Definitie en toelichting aangepast na afstemming met Edu-V</i>
leermiddel	Een middel dat is samengesteld uit leermateriaal en onderwijsmateriaal en gebruikt wordt bij het uitvoeren van leeractiviteiten.	Een samenhangend geheel van leermaterialen en onderwijsmaterialen dat ontworpen is om één of meer leerdoelen te bereiken.	<i>Definitie en toelichting aangepast na afstemming met Edu-V</i>
leerresultaat	Uitkomst van een door een onderwijsdeelnemer uitgevoerde leeractiviteit.	Uitkomst van een leeractiviteit die is vastgelegd voor verdere verwerking.	<i>Definitie aangepast nav aanpassing van de typering van resultaten</i>
	Benodigdheden bestemd voor gebruik binnen het onderwijs.	Benodigdheden bestemd voor gebruik binnen het onderwijs.	<i>Naam aangepast om verwarring te voorkomen met</i>

Met opmerkingen [JA1]: Deze rol klinkt mij toch teveel als tussenpersoon en aggregaarder.

Volgens mij hoeft een afnemer in zijn rol niet bij meerdere andere partijen af te nemen, en hoeft het niet beschikbaar te stellen voor gebruik (het kan de gegevens ook zelf verwerken of gebruiken)

Met opmerkingen [BD2R1]: Gegevens worden afgenomen door de afnemer van een andere partij (dat kan er 1 zijn of meerdere, de definitie laat dat in het midden). En verder neemt een afnemer gegevens af om ze aan zijn eigen gebruikers ter beschikking te stellen. In de NORA is het verschil tussen afnemer en gebruiker goed gescheiden.

Met opmerkingen [JA3]: Zijn rechten en plichten niet altijd de onderwerpen in een overeenkomst?

			<i>leermateriaal en met KOI-object onderwijsmateriaal</i>
on-premises	Het fysiek aanwezig zijn van iets op de locatie van een organisatie of gebruiker.	Op een fysieke locatie waar de afnemende organisatie controle heeft over de fysieke plaatsing en beveiliging van informatietechnologie(-apparatuur) voor verwerking, -opslag en netwerk.	<i>Definitie overgenomen uit NDS Begrippenkader - Cloud</i>
resource	Een fysieke component of een eenheid van informatie waartoe een entiteit toegang zou kunnen krijgen.	Iets dat met een URL kan worden benaderd.	<i>Definitie aangepast en gebaseerd op Digikoppeling begrippenlijst omdat de NORA verwijzing niet meer bestaat</i>
software as a service	Programmatuur die online dienst aangeboden en gebruikt.	Verzameling clouddiensten in de vorm van een of meer applicaties voor eindgebruikers van een afnemer.	<i>Definitie aangepast op basis van NDS Begrippenkader - Cloud</i>
uitschrijving	Als gevolg van het afronden van een opleiding, verwijdering of op eigen verzoek niet langer als onderwijsdeelnemer aan een onderwijsaanbieder verbonden zijn.	Formele beëindiging van de bij de inschrijving aangegane wederzijdse verplichtingen tussen de onderwijsdeelnemer en de onderwijsaanbieder.	<i>Definitie generieker opgesteld op basis van beschrijving in de MORA</i>

Met opmerkingen [JA4]: Is wel heel kort door de bocht; dit is een definitie binnen de REST API, denk ik. Valt een 'human resource' hier niet onder?

Met opmerkingen [BD5R4]: De context is inderdaad afgebakend tot de wereld van gegevensuitwisseling c.q. -deling. Context is toegevoegd bij dit begrip. Human resource valt onder het begrip Middel (<https://begrippenmanager.onderwijsbegrippen.nl/index.php/Begrip:A47C3CE0-C420-4106-9132-299DA404DAF5#tab=Betekenis>)

Voorgesteld (nieuw)

Begrip	Begrippenkader	Definitie	Wijzigingsnotitie
afsprakenstelsel	ROSA, FORA	Een systeem waarbinnen entiteiten via afspraken, standaarden en/of voorzieningen samenwerken om een gemeenschappelijk doel te bereiken.	<i>Begrip toegevoegd op basis van NORA Begrippenkader - Basisbegrippen omdat het voor het onderwijs en de ROSA een relevant concept is</i>
bovenbouw	FORA	De laatste 2 leerjaren van het vmbo en havo en laatste 3 leerjaren van het vwo.	<i>Gebaseerd op DUO Begrippenkader vo. Is gerelateerd aan Artikel 2.12 Wet voortgezet onderwijs 2020</i>
dataset	ROSA	Een verzameling van gegevens die als één geheel beschikbaar wordt gesteld.	<i>Begrip overgenomen uit GDI Begrippenkader - Gegevensuitwisseling</i>
deelnemerbegeleiding	ROSA, FORA	Het begeleiden van onderwijsdeelnemers in hun leertraject.	<i>Begrip toegevoegd nav wijzigingsverzoek tot uitwerken van een procesmodel deelnemerbegeleiding in de ROSA</i>
delegatie	ROSA	Het overdragen door een entiteit van zijn bevoegdheid tot het nemen van besluiten aan een andere entiteit, die deze onder eigen verantwoordelijkheid uitoefent.	<i>Toegevoegd op basis van NORA Basisbegrippen om relatie en afbakening met de begrippen machtiging en mandaat inzichtelijk te maken</i>
domein	ROSA	Samenhangend geheel van dingen in de werkelijkheid.	<i>Beschrijving aangepast naar NL-SBB format en definitie consistent gemaakt met NORA Begrippenkader – Basisbegrippen Het basisbegrip is nodig omdat we allerlei domeinen onderscheiden in het onderwijs en op deze wijze kunnen controleren of de</i>

Met opmerkingen [JA6]: Dit klopt wel in het vo. In het po wordt bovenbouw losser gedefinieerd als de 'laatste leerjaren' (afhankelijk van indeling onderbouw-bovenbouw of onderbouw-middenbouw-bovenbouw)

Met opmerkingen [BD7R6]: De definitie is dan ook beperkt tot het vo, dat is nu extra verduidelijkt door de context voortgezet onderwijs toe te voegen

Met opmerkingen [JA8]: Zou hier aan moeten worden toegevoegd 'volgens een bepaalde indeling'? Ik denk bij deze definitie aan een systeem of classificatie. Algemene opmerking: wel of niet woordje 'Een' voorvoegen?

Met opmerkingen [BD9R8]: We adopteren het begrip uit de NORA in dit geval (<https://nora-begrippen.wikixl.nl/index.php/Begrip:Id-6fea8846-97e6-8a1a-09ad-9610dea243a6#tab=Betekenis>). Als we denken dat deze aanpassingen beter zijn, dan moeten we een verzoek daartoe bij het beheer van NORA Begrippenkader insturen.

			<i>definities daarvan consistent zijn</i>
gegevensaanbieder	ROSA	Een rol van een partij die gegevens beschikbaar maakt voor gegevensafnemers door gegevensdiensten aan te bieden op een dataset.	<i>Toegevoegd en definitie en toelichting geadopteerd uit GDI Begrippenkader Gegevensuitwisseling</i>
gegevensdienst	ROSA	Een verzameling geautomatiseerde functies die toegang geven tot gegevens.	<i>Begrip overgenomen uit GDI Begrippenkader - Gegevensuitwisseling</i>
leerweg	FORA	Een opleidingsprogramma binnen het vmbo met een bepaald niveau en mate van praktijkgerichtheid.	<i>Gebaseerd op DUO Begrippenkader vo. Is Gerelateerd aan Art 2.22 Wet Voortgezet onderwijs. NB leerweg in het mbo heeft een andere definitie, op te nemen in evt toekomstig MORA Begrippenkader</i>
houding	FORA	Manier waarop personen over het algemeen denken over andere (groepen) mensen, onderwerpen, opvattingen, situaties en gebeurtenissen, en de wijze waarop personen zich vaak daartegenover gedragen.	<i>Begrip toegevoegd op basis van laatste versie SLO Curriculum Begrippen (juli 2026)</i>
karakteristiek	FORA	Onderdeel van het wettelijk kader dat beschrijft wat de bedoeling van een vak of leergebied is, hoe het vak of leergebied bijdraagt aan de overkoepelende opdracht van het onderwijs en wat het op hoofdlijn inhoudt.	<i>Begrip toegevoegd op basis van laatste versie SLO Curriculum Begrippen (juli 2026)</i>
kennis	FORA	Inhouden waarmee, waardoor en waarover mensen kunnen denken.	<i>Begrip toegevoegd op basis van laatste versie SLO Curriculum Begrippen (juli 2026)</i>
onderbouw	FORA	De eerste 2 leerjaren van het vmbo en de eerste 3 leerjaren van de havo en het vwo.	<i>Gebaseerd op DUO Begrippenkader vo. Is gerelateerd aan Artikel 2.12 Wet voortgezet onderwijs 2020</i>

Met opmerkingen [JA10]: Deze definitie lijkt heel erg op het afnemen van gegevens. Volgens mij is het aanleveren van gegevens ook een gegevensdienst.

Met opmerkingen [BD11R10]: We adopteren dit begrip uit het GDI begrippenkader gegevensuitwisseling dus als we denken dat de aanpassing terecht is, dan via het beheer van GDI als verzoek inbrengen. Overigens dat kan via de NORA ook, die sluit het wel door.

Met opmerkingen [JA12]: zie opmerking over bovenbouw

Met opmerkingen [BD13R12]: De definitie is dan ook beperkt tot het vo, dat is nu extra verduidelijkt door de context voortgezet onderwijs toe te voegen

onderwijsvolgsysteem	ROSA	Een applicatie voor het registreren en meten van de studievoortgang en resultaten van een onderwijsdeelnemer.	<i>Generiek begrip toegevoegd als referentie voor de specifiekere invullingen LVS (funderend onderwijs) en SVS (vervolgonderwijs).</i>
student	ROSA	Persoon die onderwijs volgt in het mbo of ho.	<i>Begrip toegevoegd om relatie met onderwijsdeelnemer te kunnen duiden. NB in FORA Begrippenkader is "leerling" als begrip opgenomen</i>
speciaal onderwijs	FORA	Onderwijs voor onderwijsdeelnemers die specialistische ondersteuning nodig hebben, die het regulier onderwijs niet kan bieden.	<i>Begrip toegevoegd om vanuit FORA ernaar te kunnen verwijzen.</i>
toetsscore	ROSA	De score behaald door een individuele toetsdeelnemer bij afname van een toets, veelal uitgedrukt in het aantal behaalde scorepunten.	<i>Begrip toegevoegd vanwege belang bij procesuitwerking toetsen.</i>
toetsresultaat	ROSA	Vastgelegde en geformaliseerde beoordeling op basis van een of meer toetsafnames.	<i>Begrip toegevoegd nav herziening ketenproces Toetsen en aangepaste typering van resultaten</i>
uitstroombestemming	FORA	Het type onderwijs of het soort arbeid/dagbesteding waar de leerling naar verwachting naartoe zal uitstromen en de onderbouwing hiervan.	<i>Begrip opgenomen omdat term voorkomt in de definitie en toelichting van twee andere begrippen</i>